

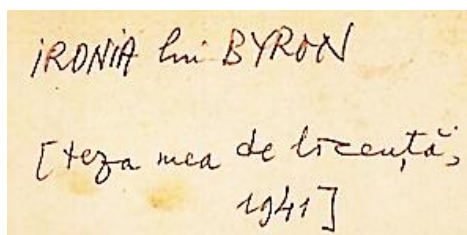
Leon Levițchi – Archive

2.

Ironia lui Byron

Teza mea de licență.

1941

Ediție
facsimil
Volumul 2

Editat de
C. George Sandulescu
și
Lidia Vianu

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2018

vineri 2 februarie 2018

Comunicat de Presă

Ediție online

Contemporary Literature Press,

sub auspiciile următoarelor foruri: **Universitatea din București, The British Council, Institutul Cultural Român și Uniunea Scriitorilor din România**

Anunță publicarea volumului

Leon Levițchi – Archive (LLA)

LLA 2

Ironia lui Byron. Teza mea de licență. 1941.

Ediție facsimil în trei volume

ISBN 978-606-760-133-6; 978-606-760-134-3; 978-606-760-135-0.

Editat de C. George Sandulescu și Lidia Vianu

Nu ușor, ba chiar cu greu, reușim în sfârșit să publicăm o serie de documente private ale remarcabilului anglist mort tânăr pentru un intelectual, la numai 70 de ani (1918-1991), chiar când pusese tocul jos – terminând ultimul dicționar pe care ajunsese să-l mai scrie.

Nu avem nevoie să facem o prezentare a Profesorului Leon Levițchi, fiu într-o serie neîntreruptă de 17 preoți. Poate am avea material de publicat de zece ori mai mult decât reușim.

Să ne ajute Dumnezeu să publicăm cât mai mult, cu scopul de a întregi complexa sa personalitate. Mulțumim din inimă familiei Levițchi pentru ajutorul dat, și urăm spor cititorilor acestor stranii documente.

1 februarie 2018

C. George Sandulescu

Leon Levițchi – Archive (LLA)

LLA 1	Leon D. Levițchi (1918-1991)
Editat de C. George Sandulescu, 2013	4 decembrie
2013	http://editura.mttlc.ro//lla-1-leon-levitchi.html
LLA 2	Ironia lui Byron. Teza mea de licență. 1941.
Ediție facsimil în trei volume
Editat de C. George Sandulescu și Lidia Vianu	2 februarie
2018	http://editura.mttlc.ro//lla-2-ironia-byron-teza-licenta.html

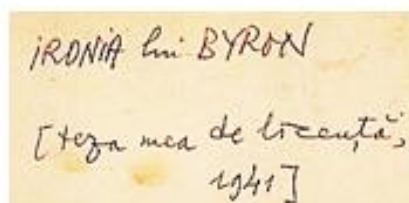
Leon Levițchi – Archive

2.

Ironia lui Byron

Teza mea de licență.

1941

Ediție
facsimil
Volumul 2

Editat de
C. George Sandulescu
și
Lidia Vianu

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2018

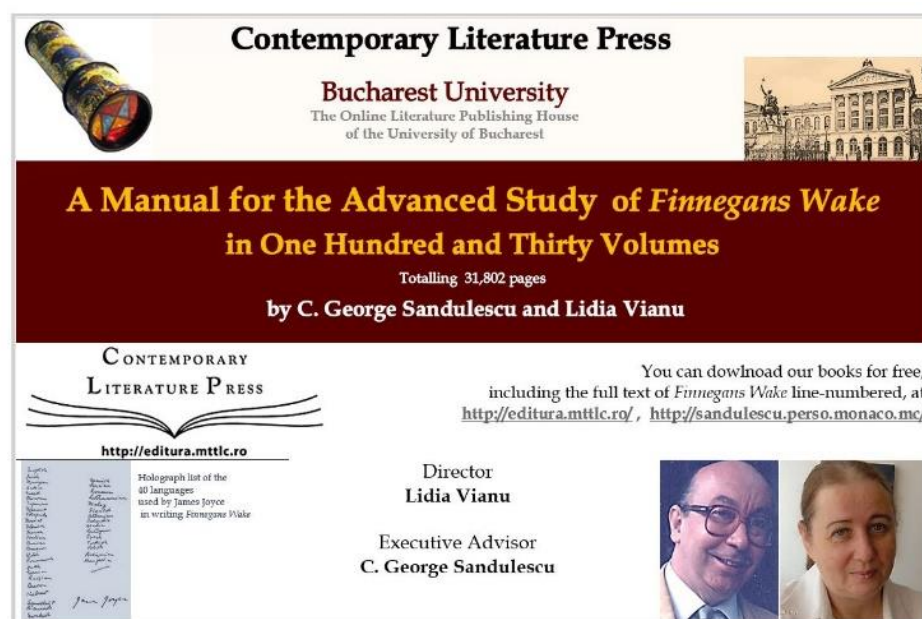
ISBN 978-606-760-134-3

© L. Levițchi

Copertă, redactare și tehnoredactare
Lidia Vianu

Postare: Cristian Vîjea

Imaginea de pe copertă: Leon Levițchi, 1942. Titlul, olograf.

Leon Levițchi – Archive

2.

Ironia lui Byron

Teza mea de licență.

1941

Ediție
facsimil
Volumul 2

Editat de
C. George Sandulescu
și
Lidia Vianu

C O N T E M P O R A R Y
L I T E R A T U R E P R E S S

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2018

-22-

Byron și femeea.

Ciudat mai e și omul! Cu cât e însă mai
ciudată

Femeea! Ce val-vârtej e'n capul ei!

(Don Juan, IX, 64)

Mary Ann Chaworth, prima dragoste a lui Byron – dacă se poate
bi de dragoste la vârsta când acesta avea ~~xxxxxx~~ ani – a fost
(pentru a întrebuița cuvântul lui E.A.Poe) Egeria visurilor lui. Lucrul
e dovedit de nenumăratele aluzii din Infantele Harold, din poezia Visul,
de mai multe poezii lirice scurte, de scrisorile lui Byron și din însemnă-
rile rudelor și ale contemporanilor săi.

Pentru prietena copilăriei sale, Byron a cultivat sentimentele
cele mai profunde, deși având și un caracter romantic și imaginativ. Nevoia
cu care Byron și-a luat rămas bun de la Mary când a fost să plece la
școala din Harrow e doar o împrejurare care mărturisește trăinicia acestui
~~sentimental~~ atașament. Din nefericire, Mary își schimbă foarte curând obiec-
tul afecțiunii sale. În imaginația ei, Byron era un băiat deștept dar cam
excentric și ce era mai rău, era cam șchiop.

La o serată unde Byron din cauza piciorului n'a putut să dan-
se, Mary avu imprudența de a spune cu voce tare că partenerul ei era
infirm la un picior. Byron consideră aceasta drept un afront care lovea
în mândria și în sensibilitatea lui; cu toate acestea el nu reuși să
stingă flacăra iubirii sale pentru Mary. Sunt înclinat să cred că, dimpotriv
i-a atârșat-o și mai mult. E aproape o trăsătură feminină a caracterului
său, dacă nu un demonism fioros, în a căuta ~~rea~~ mereu realizarea propriului
eu oricâteori era atacat sau respins. Sinceritatea se dovedi un tovarăș
necredincios pentru Byron. E probabil că dacă ar fi încercat atunci să

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

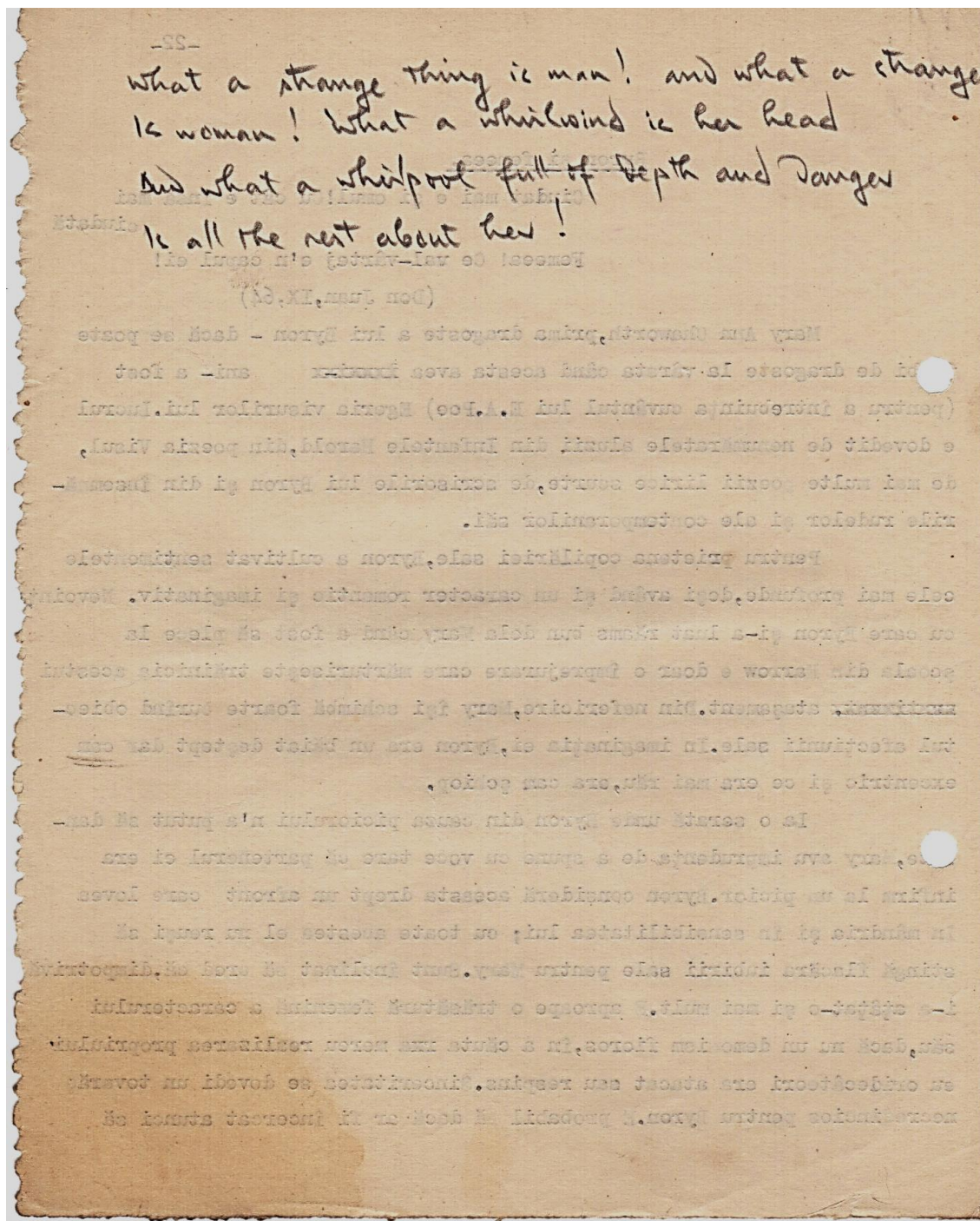
Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

2

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

-23-

personifice pe Don Juan-ul din 1818 și în relațiile cu Mary, aceasta din urmă nu s'ar fi căsătorit cu unul

Ce n'a iubit-o mai puternic.

(Visul, V)

Când a intervenit despărțirea și timpul și-a aruncat vâlul purificator asupra ceasurilor atât de plăcut petrecute împreună, amărăciunea din sufletul poetului luă proporții fantastice.

E vrednic de observat că Byron niciodată nu și-a exprimat desamăgiri depe urma lui Mary Chaworth sub formă de dispreț, răsbunare sau satiră. Figura ei, oridecâteori o pomeneste în scrierile sale e înconjurată de un nimb strălucitor de curățenie și frumusețe. E un fel de adorare perpetuă care ne îndrituește să credem ~~că~~ că rana n'a putut fi vindecată până în ultimii ani ai vieții lui Byron, așa că împotriva acestui neobișnuit de larg isvor al durerilor sale, Byron a fost incapabil de a întrebuița obișnuita sa formulă de satiră tăioasă. Cât de tăcută și totuși cât de mare îi este suferința, se poate vedea din poezia Unei Doamne:

O, de-mi legam destinul cu al tău,
Cum se părea c'o promisese jurământul,
Azi n'aș fi fost rătăcitor în spirit
Căci pacea mea nu ar fi fost atinsă.

Numai în 1823, deci cu un an înaintea morții sale, Byron reușește să ajungă la o deplină stăpânire de sine, declarând într-o scrisoare: "Dânsa (Mary) a fost idealul a tot ce fantezia mea tinerească putea să-și închipue mai frumos; și am crezut în toate basmele despre natura cerească a femeii din perfecțiunea pe care imaginația mea o credea într'însa. Zic o credea, pentru că mi-am dat seama că, asemenea restului celor de sexul ei, nu are nimic îngeresc în ea."

-24-

Se poate deasemeni admite că frumusețea remarcabilă a lui Mary Chaworth l-a oprit pe Byron de a o satiriza: frumusețea avea pentru Byron aproape aceeași semnificație ca și pentru Shelley, era singura întruchipare în fața căreia se închina.

Și totuși Byron s'a răsbunat într'un fel: nu atacând-o pe Mary ci ridiculizând întreg neamul feminin. În ultimă esență, Mary este o provocare; iar răspunsul e dat indirect.

O altă experiență timpurie care completează întrucâtva rotunjirea atitudinii războinice a lui Byron împotriva femeii este prematurul său atașament (la vârsta de 9 ani) de Mary Duff, o îndepărtată verișoară a sa. Și din partea lui Mary Duff a fost o trădare. Când Byron auzi despre căsătoria ei (Dna Byron fu aceea care-i aduse știrea), se spune că fu apăsător de o groznică criză de nervi. Aceasta s'au loc la o vârstă când Byron încetase orice legături cu dânsa și avea inima plină de chipul lui Mary Chaworth. Găsim foarte semnificativă această împrejurare.

Am considerat întotdeauna un poet ca un rezultat variabil al ciocnirii dintre ceea ce este cu adevărat masculin în firea lui (intelect ~~voință, hotărâre, simțiri~~ profunde) și dintr'un număr de elemente feminine. Câteodată el încearcă chiar s'o desvinovățească pe Mary:

Greșeala nu a fost a ta. A fost greșeala Firii

Ce te-a făcut așa de svăpăiată.....

(Unei prietene tinere)

Tangențial țin să observ că faimosul duel Chaworth-Byron (1765) îmi amintește de rivalitatea dintre Capuletto-Montecchio. Din ură infinită se naște dragoste.

Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

5

-25-

(sensibilitate, artificialitate, capriciu, nastatornicie, etc.) In Byron, această alternare era continuă.

X. Femei, jurămintele tale sunt scrise pe nisip!

(Femeii, Ceasuri de trândăvie)

Versul acesta a fost scris la vârsta de 14 ani. El face parada unei premature demnități masculine dar trădează în acelaș timp și o trăsătură feminină, dezvoltată mai târziu la extrem în Byron din cauza societății feminine în mijlocul căreia a trăit aproape continuu - ceva în stilul de poseur a lui Oscar Wilde.

Această dualitate în trăsăturile de caracter ale lui Byron, având un suport de individualism supraomnesc se consumă într'o amănunțită alternare de izbucniri care joacă pe gama tuturor violențelor, ridicărilor și căderilor - și a suferințelor și resemnărilor pentru a căror justificare Byron nu va întrebuița niciodată formula viitoare parnasiană: "Je ne me donnerai jamais le coeur ensanglanté à la foule". Dimpotrivă, Byron a căutat întotdeauna să-și dea pe față sentimentele și gândurile, în ciuda afectării unui dispreț așa de mare față de lume. Orice-ar spune el, prea mult îi păsa de lume.

Foarte semnificativă din acest punct de vedere ne apare un rând dintr'o scrisoare a lui Byron: "Cine nu scrie pentru a plăcea femeilor?"

"Il y a peu d'âmes assez vigoureuses et assez richement douées pour dépasser en ce sens le niveau d'un plat et vulgaire égoïsme." (E. Estève).

J. Nichol.

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

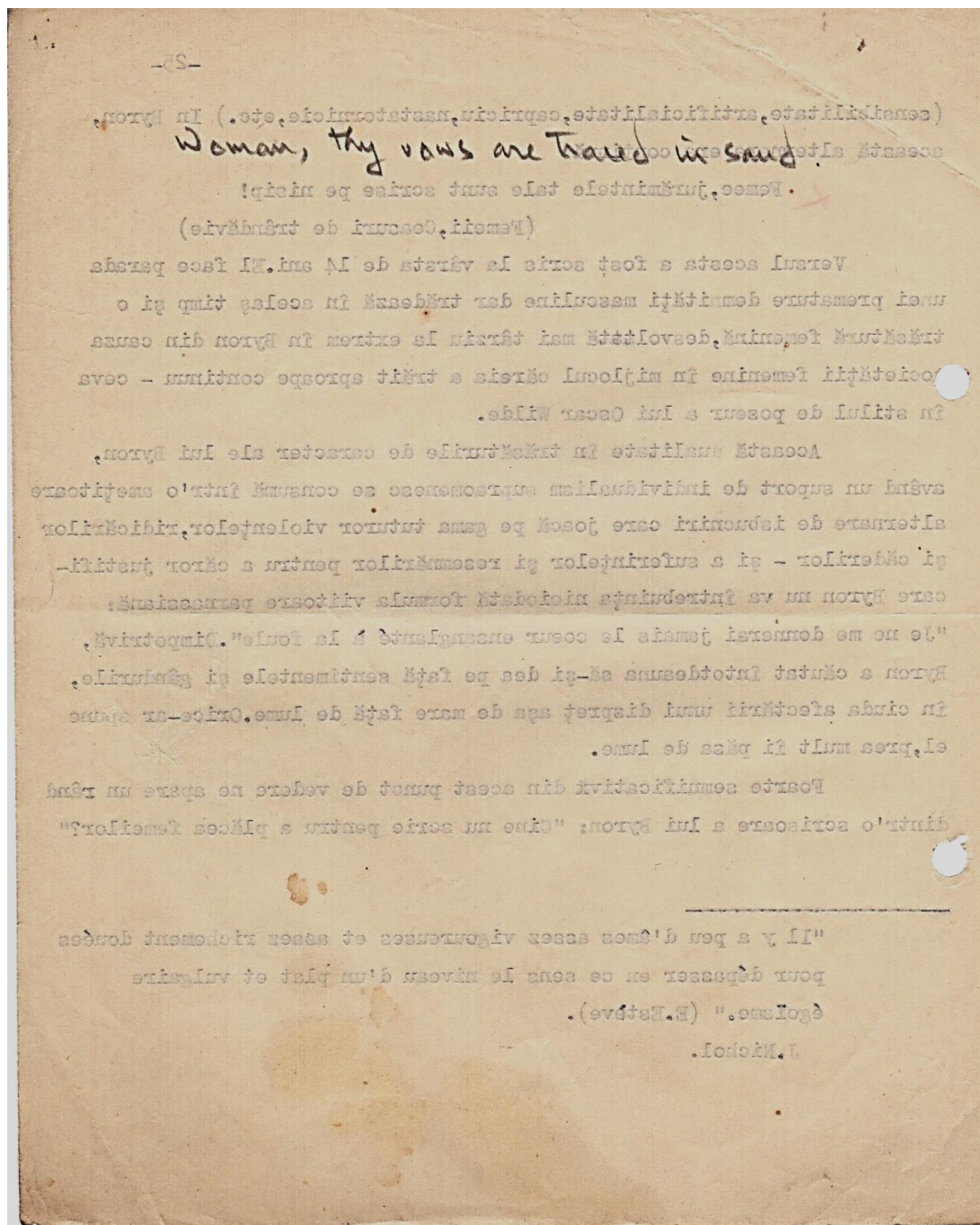
Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

6

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2018

Forțe care atrag și resping pe rând, femeile devin pentru sensibilitatea lui Byron –prin veșnica etalare a frumuseții fizice– motiv de sentimente negative, asemănătoare celor dintre două femei rivale. Byron mai vede în femei o lumină frântă din flacăra divină; dar ele nu-și dau seama de acest atribut.

Bufletul femeii este o tabula rasa pentru Byron. El nu are consistență, e nestatornic, ipocrit și nu poate aprecia decât strălucirea de suprafață a lucrurilor: "Dați-i unei femei o oglindă și câteva prune zaharisite și ea va fi satisfăcută".

În lumina acestor aprecieri ajung la cea de ~~treia~~ a treia mare mare tragedie în viața lui Byron, căsătoria cu Miss Anabella (Anna - Isabella) Milbanke.

Ea pare să fi fost quintesența a tot ce putea fi convențional și ipocrit în epoca aceea – contrastând astfel radical cu firea lui Byron.

Înainte de a se căsători cu ea, Byron își dăduse cu părerea: "Ași iubi-o mai mult dacă ar fi mai puțin perfectă". Miss Milbanke era perfectă pentru Byron pentru că reușise să-l cucerească. La început fu un fel de răceală aparentă în purtarea ei; după căsătorie, o răceală adevărată. Reacțiunea lui Byron e remarcabilă de data aceasta. Având oarecare experiență deja în lumea feminină și mai ales după aventura sentimentală cu Mary Chaworth, el găsește în lady Byron un obiectiv demn

Considerând drept prima purtarea dnei Byron față de fiul ei și a doua trădarea lui Mary Chaworth.

Dacă ar fi să credem ceea ce mărturisește Byron în "Visul" (VI), se pare că el n'a iubit-o delă început.

-27-

Violența vine ca răspuns la răceală. Din când în când Byron e de o cruzime de neînchipuit; când ea îl părăsește (la un an după căsătorie) îl acuză pe Byron de a fi fost un adevărat monstru. Despărțirea lor a făcut ca întreaga societate engleză să se ridice împotriva lui Byron. Oricum, se pare că viața ce-au dus-o împreună a fost un adevărat infern, pentru că scrisoarea în versuri a lui Byron "Rânduri scrise auzind că lady Byron era bolnavă" e de o violență neobișnuită chiar pentru Byron:

Am avut mulți dușmani, dar nici unul ca tine !

Deasemenea ne putem da seama ce fel de atmosferă casnică a domnit la ei când citim mai departe că ea a fost

Clytemnestra morală a stăpânului ei.

Sub forma unui cinism înfiorător (să ne gândim că poezia a fost scrisă când lady Byron se afla grav bolnavă) satira lui Byron atacă orbește un focar sufletească care trebuie să-i fi produs mari tulburări interioare.

În "Don Juan" (I, 12-13), Byron o personifică în Dona Inez:

Știința-i favorită - matematica;
Virtutea cea mai nobilă - măriniția ;
Un spirit atic (când îl încerca);
Se negura pân' la sublim cumintea-i spusă;
Pe scurt, era în toate ceeace-aș numi

Cauza concretă a neînțelegerilor dintre Byron și soția sa nu se cunoaște până astăzi.

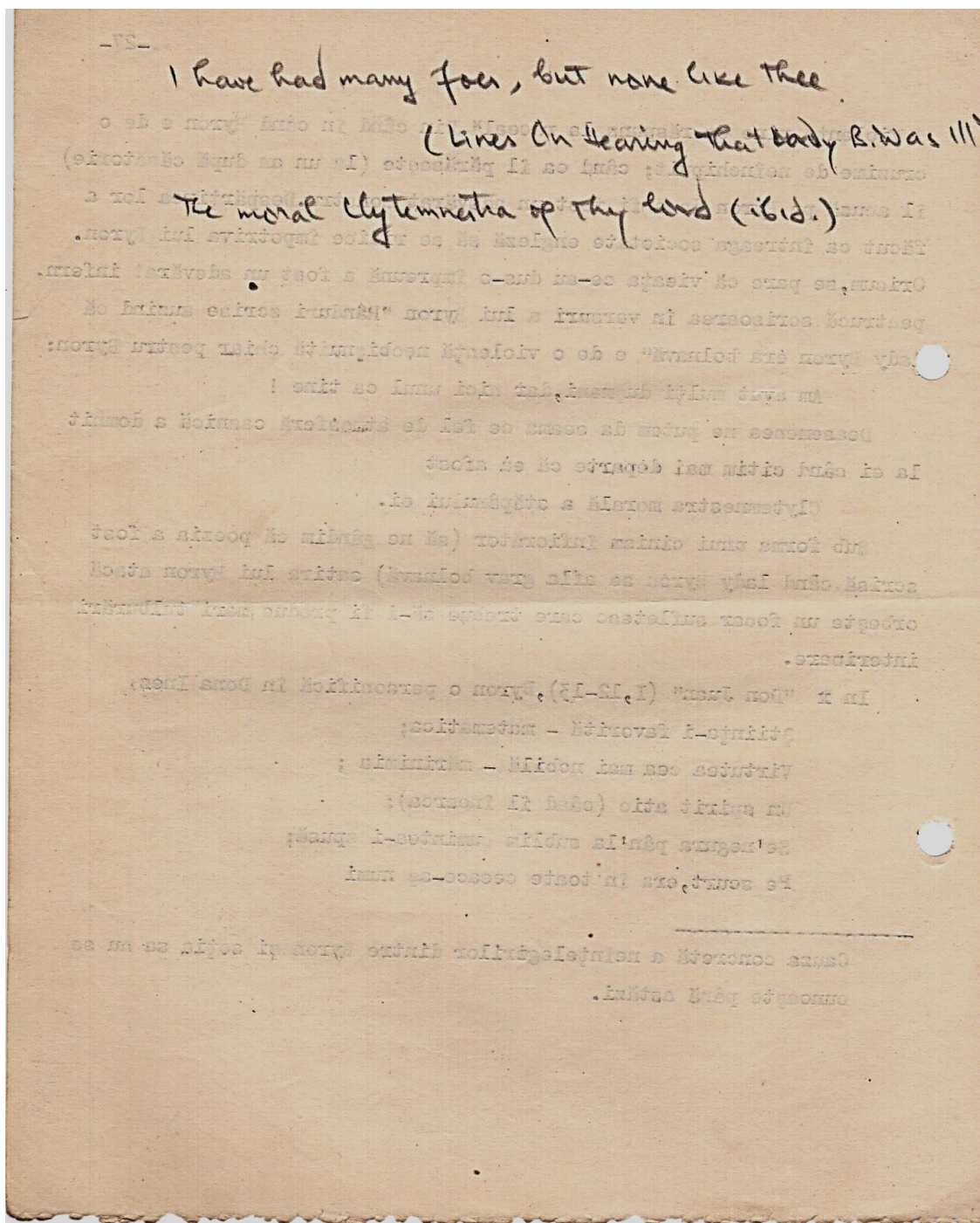
Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

9

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

-28-

Minune - rochia de zi, dimie;
Mătase, seara; iar vara, muselină
Și alte stofe cu care n'o să-mi bat eu capul.
Știa latina - cu alt cuvânt, să spună Tatăl Nostru;
Și greaca - alfabetul-o, sunt aproape sigur.

Cinismul anterior din "Rânduri..." e înlocuit printr'o ironie destul de mușcătoare dar parcă brăzdată de un umor sănătos și tipic-tipic în măsura în care justifică teoria lui Bergson : "ce qui fait rire c'est l'automatisme d'un personnage humain." "Calculul umblător" - cum o numește ~~Byron~~ Byron pe Doña Inez- devine o întreagă clasă de ființe omenesti, amintindu-ne de les femmes savantes (comp. cu "Prințesa de Tennyson și "Chinurile zadarnice ale dragostei" de Shakespeare).

Căsătoria, luată în ea însăși, este un obstacol în calea principiilor liberale ale lui Byron. În "Don Juan" găsim multe pasagii care ridiculizează căsătoria:

✗ Căsătoria și iubirea, ca vinul și oțetul.....

(III,5)

✗ Credeți că Laura de ar fi fost soția lui Petrarca,
Acesta ar fi scris sonete toată viața?

(III,8)

Prin moarte se sfârșește or'ce tragedie,
Și comediile prin muntă.

(III,9)

Vezi deasemeni D. Juan, IX, 76

Alte invective la adresa soției sale pot fi găsite în:

De ziua nunții mele (1820); Către Penelope (1820)

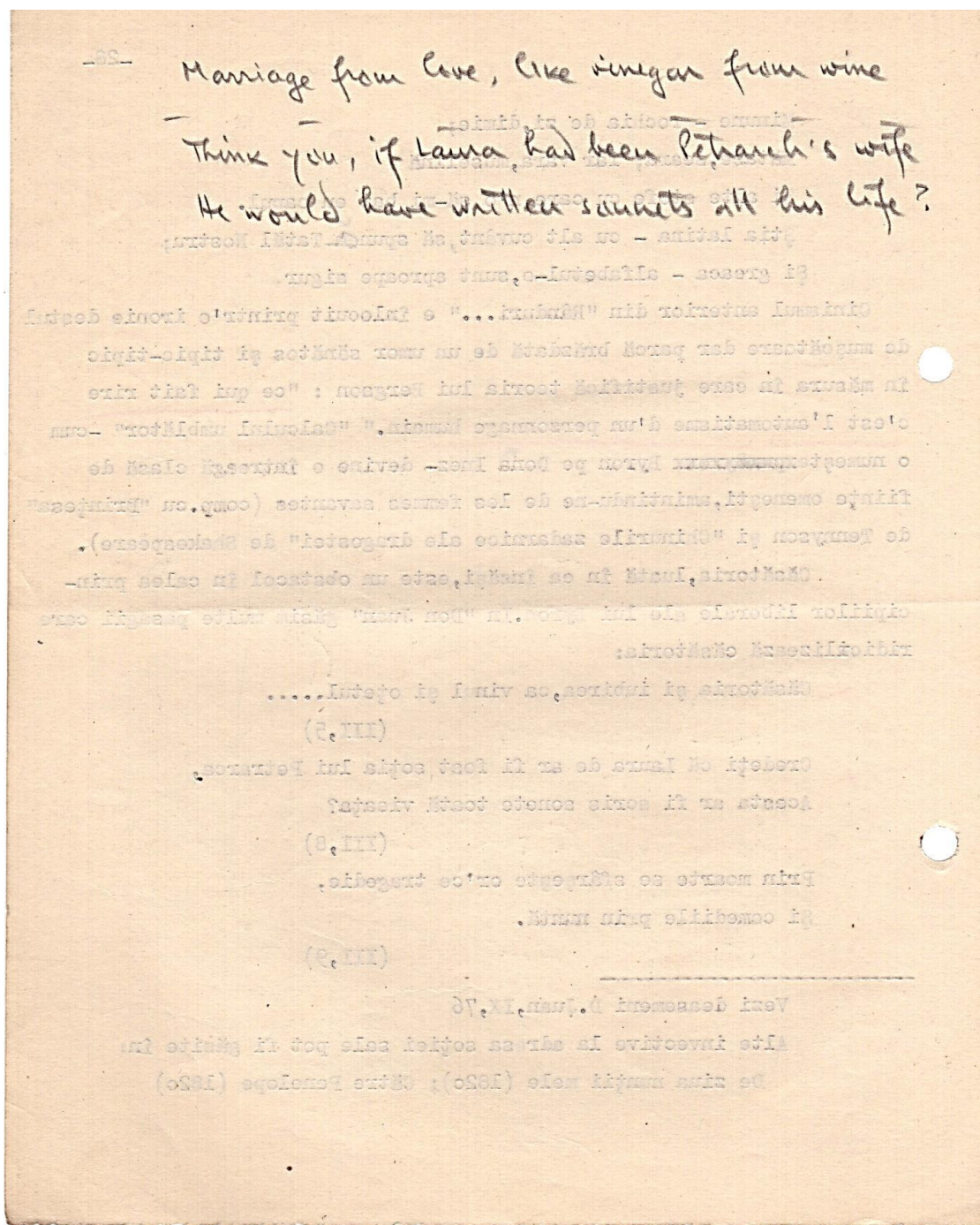
Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

11

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

-29-

Intre cele trei mari experiențe din viața lui Byron care i-au dăltuit sufletul pe măsura unui dispreț general față de femei se ~~interx~~ mai intercalează o serie de împrejurări care ajută la desăvârșirea concepțiilor sale.

Astfel, în afară de trădarea lui ^{IV}Mary Duff pe care am menționat-o deja, asistăm la un alt factor hotărâtor: călătoria lui Byron în răsărit (1810-1811) care-i permite să vadă modul în care femeile sunt tratate ~~exotic~~ de către musulmani. Farmecul orientului își face efectul asupra lui Byron care-și arată admirația pentru haremuri, definindu-și astfel și mai bine atitudinea față de sexul slab: "Le privesc ca pe niște creaturi drăguțe dar inferioare care sunt tot așa de mici când stau la masă ca și atunci când ar sta în camerele noastre de consiliu. Tot sistemul prezent referitor la femei este o rămășiță barbară a cavalerismului strămoșilor noștri. Le privesc ca pe niște copii mai mari; dar asemenea unei mame capricioase, sunt mereu sclavul uneia din ele. Turcii își închid femeile și sunt mult mai fericiți."

Cariera de don-juanist a lui Byron care începe cu mult înainte de căsătoria sa cu Annabella Milbanke îl va aduce în chip iremediabil la un sentiment înrudit cu desgustul pentru sfinxul fără secrete.

Lady Caroline Lamb care moare la foarte puțin timp după partea poetului, e una dintre cele mai puternice atașamente ale sale, dar și unul dintre cele mai puțin platonice.

Moștenind violența familiei Gordon și sensualitatea unor Byron

Vezi deasemeni Don Juan, V, 157

-30-

suferind de o infirmitate care-i inspira ura față de lume și o frumusețe fizică oferindu-i mijloacele de răsbunare, era natural ca Byron să apuce pe calea plăcerilor materiale, mulțumindu-se cu memoria dureroasă a platonismului dintre el și Mary Chaworth.

Aventurile sale din Grecia, Spania, Elveția sau Italia – Miss Clairmont, Mariana Segati, Margarita Cogni, Contesa Benzoni, Contesa Guicciotti – ne dovedesc în chip limpede că Byron nu înțelege să se abată atunci când i se oferă prilejul și că întotdeauna "se agață de ramura cea mai apropiată."

Nestatornicia și capriciul feminin îl înspăimântă pe Byron, dar în loc de a-l răni în adâncurile sufletului său, îi întăresc pornirea de distrugere care se va cristaliza în formula: "o femeie care nu s'a dat cu totul, n'a dat nimic."

Pe urmele desamăgirii în iubire, urmează cinismul: "iubirea, după umila mea părere, este o totală absurditate."

"Lesbiei" e o poezie ironică la adresa adevăratei iubiri. Pe un ton mușcător, Byron se acuză pe el însuși de a fi fost "vinovat de trădarea iubirii" și mărturisește că patima i-a fost întotdeauna scopul unic în viață."

În "Don Juan", II, 22-23, el atacă romantismul în iubire, spunând că suspinelor nu le place "să fie întrerupte de strănut", sau "de dureri în regiunea inferioară a mațelor". Iubirea, asemenea mâniei, fricei, urii, geloziei și altor sentimente își are origina în funcțiile ficatului (Don Juan, II, 225).

De fapt, sub masca cinismului său și în ciuda tuturor atacurilor împotriva iubirii, Byron îl ascunde pe același sentimental de altădată

-31-

în care viața se accentuează prin dilatarea celor doi poli, suferință - atac: Conflictul, pur interior, "vibrează între Mary Chaworth și o lady Melbourne, între mândrie și gingășie, între ~~resmențare~~ ortodoxie și rebeliune."

Mary n'a fost uitată. "Cei ~~murii~~ absenți sunt ca și morți", spune Byron; "dar sunt clipe când trăim mai mult cu morții decât cu viii."

Lunecând pe panta victoriilor de altă natură decât cea spirituală Byron pretinde în 1821 : "Nu sunt nici Joseph, nici Scipio; dar pot afirma în deplină conștiință că n'am sedus o singură femeie în viața mea." Să-l credem? Sau, întrebuintând formula unui Barbey d'Aurevilly, să zicem odată cu acesta: ~~maximale~~ "il ne faut pas toujours le croire"

Dacă îl credem pe Byron - și acest lucru sunt, personal, înclinat să-l fac - ne dăm seama și mai bine de răsbunarea lui Byron împotriva sexului slab, împotriva ființelor pe care le adora și ura în acelaș timp, "pe care le ura fiindcă le adora" (A. Maurois()).

"Byron s'est composé son masque comme un acteur un masque de ruffian, de bandit, de grand coupable..... Et c'est ce masque bien plus que la réalité, que la Critique et l'Histoire contemplent toujours"

"o inimă de marmoră,

Invăluită în tăcere sau reținută de mândrie"

(Pelerinajul Infantei Harold, II, 33)

A. Maurois

Vezi deasemeni D. Juan, I, 127; Inf.^H Harold, III, 84

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

E oarecare exagerare în această afirmație a lui D'Aurevilly, al cărui eseu însuși este impregnât de o anumită ironie și e cu totul lipsit de imparțialitate.

Răsbunarea lui Byron împotriva femeii, săvârșită în viața sa, își găsește un corespondent în opera sa poetică.

Primul episod de iubire din "Don Juan", acela dintre eroul satire și Dona Julia, este foarte elocvent după părerea mea. Byron o face pe Dona Julia să-l învețe pe Juan tainele iubirii:

Pe Juan îl văzu, și cum era copil drăguț,
Il mângâia ades.....

(Don Juan, I, 69)

O mână pe-a lui Juan fu pusă negligent -
Cu totul din greșeală - crezuse că-i a ei -

(I, 109)

Și mâna ce-l ținea pe Juan
Își întărea treptat, treptat, strânsoarea
De parc'ar fi rostit: "Te rog, te rog, nu mă lăsa".

(I, 111)

Apoi-apoi doar Domnul știe - nu pot să mai continuu -
Ah, sunt așa de trist c'am început.....

(I, 115)

Fiind o femeie căsătorită fără scrupule față de căminul ei, expresie tipică a atâtor doamne din înalta societate în care Byron și-a făcut ucenicia senzualității, Dona Julia este, poate, suprema răsbunare a lui Byron. Iubirea nu mai este o luptă de idealism; ea este o continuă sacrificare pe altarul plăcerilor. Ca un zeu nemîșcat Byron știe că i se vor aduce ofrande fără să le fi cerut. Numai capriciul mai face femeile să ezite - dar rezultatul final este inevitabil:

-33-

Ea se sbătu puțin, și-avu muștrări de conștiință
și slab șoptind "Nu voi ceda în veci" - cedă.

(Don Juan, I, 117)

Don Juan este un inocent; el a fost crescut în despotismul bigot și științific al mamei sale. Fusese inițiat în toate artele și științele în afară de "istoria naturală". Atmosfera în care fusese educat e ca o mare desvinovățire pentru Don Juan; despre iubire nu avea nici cea mai mică idee, asemenea aceluia care "n'a văzut oceanul și marea".

Sultana Gulbeyaz, o adevărată tigroaică a sensualizmului oriental caută să-l câștige pe Don Juan cu orice preț. Nu e lipsit de interes să notăm, dintr'un punct de vedere psihologic, rezistența opusă de Don Juan în fața insistențelor sultanei, deși era un sclav al pasiunii. Don Juan-Byron nu admite ca o femeie să-i poruncească. Sub forma unei ironii subtile, Byron descrie reacțiunea sultanei la refuzul lui Don Juan, umilind astfel pentru totdeauna caracterul femeii:

Primul ei gând - lui Don Juan să-i taie capul;

Al doilea, să-i taie cunoștința;

Al treilea, să'ntrebe unde a fost crescut;

Al patrulea, să-i spună să se pocăiască;

Al cincilea - să meargă la culcare;

Al șaselea, să moară; al șaptelea, pe Baba

Să-l svânte în bătai; dar marea ei resursă

A fost să stea pe loc și, negreșit, să plângă.

(Don Juan, V, 139)

Impărăteasa Ecaterina a Rusiei e un alt exemplu (D. Juan, V, LXI)

Vezi deasemeni Don Juan, IX, 76.

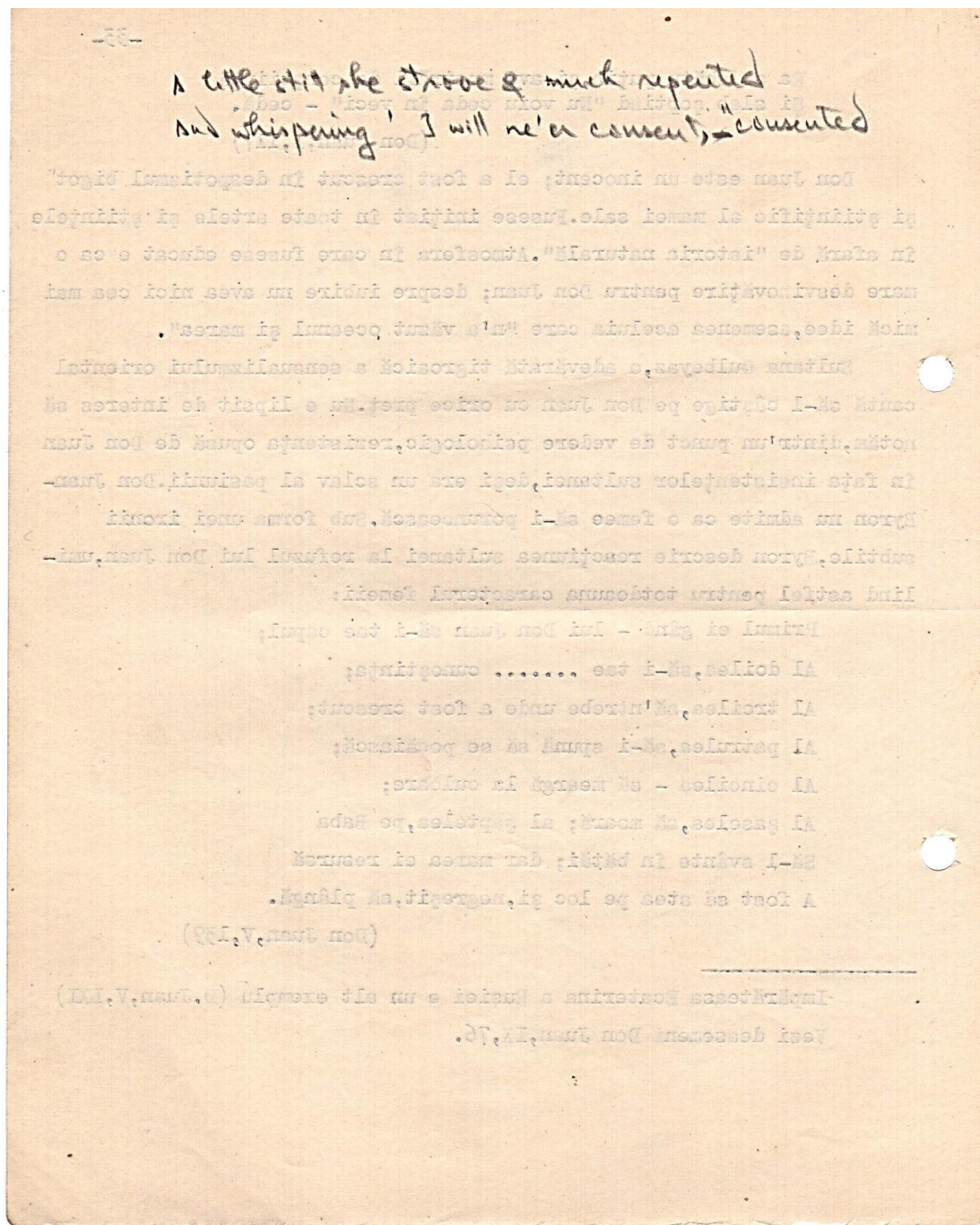
Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

17

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

-34-

Lady Adeline care este supusă unei foarte minuțioase analize de caracter, e un alt exemplu de nestabilitate și capriciu feminin:

Puține, vai, rămân neschimbătoare

+ In hotărîri - regret că trebuie s'o spun.....

Căci sunt ca vinul ce mereu se schimbă

Față de eticheta depe sticlă.....

(Don Juan, XV, 6)

Fundament al acestor versuri este însăși amara experiență a lui Byron. Ca o justificare, iată câteva rânduri dintr'o scrisoare: "Ca Napoleon, am simțit întotdeauna un mare dispreț pentru femei; și mi-am format părerea asupra lor nu în grabă și nu din cărți, ci din propria și fatala mea experiență."

O femeie de talia lady-ei Adeline prețuiește într'un bărbat

Și faima lui - avea un fel de faimă

Ce'nebunește lumea feminină;

Un curios amestec de virtute și de viciu;

Păcate ce atrag fiindcă sunt deslănțuite -

Și nebunii ce-orbesc căci prea sunt lucitoare.....

(Don Juan, XV, 57)

Intr'un mic diatrib din "Beppo", femeia engleză e ridiculizată caustic pe seama superficialității sale:

Le las la zilnicul lor "five o'clock tea",

La coterii comode, la literatură.....

(LXXVI)

În timp ce în Turcia

Femeile sărace nu-s tratate

Mai bine decât câinii.....

(LXX)

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

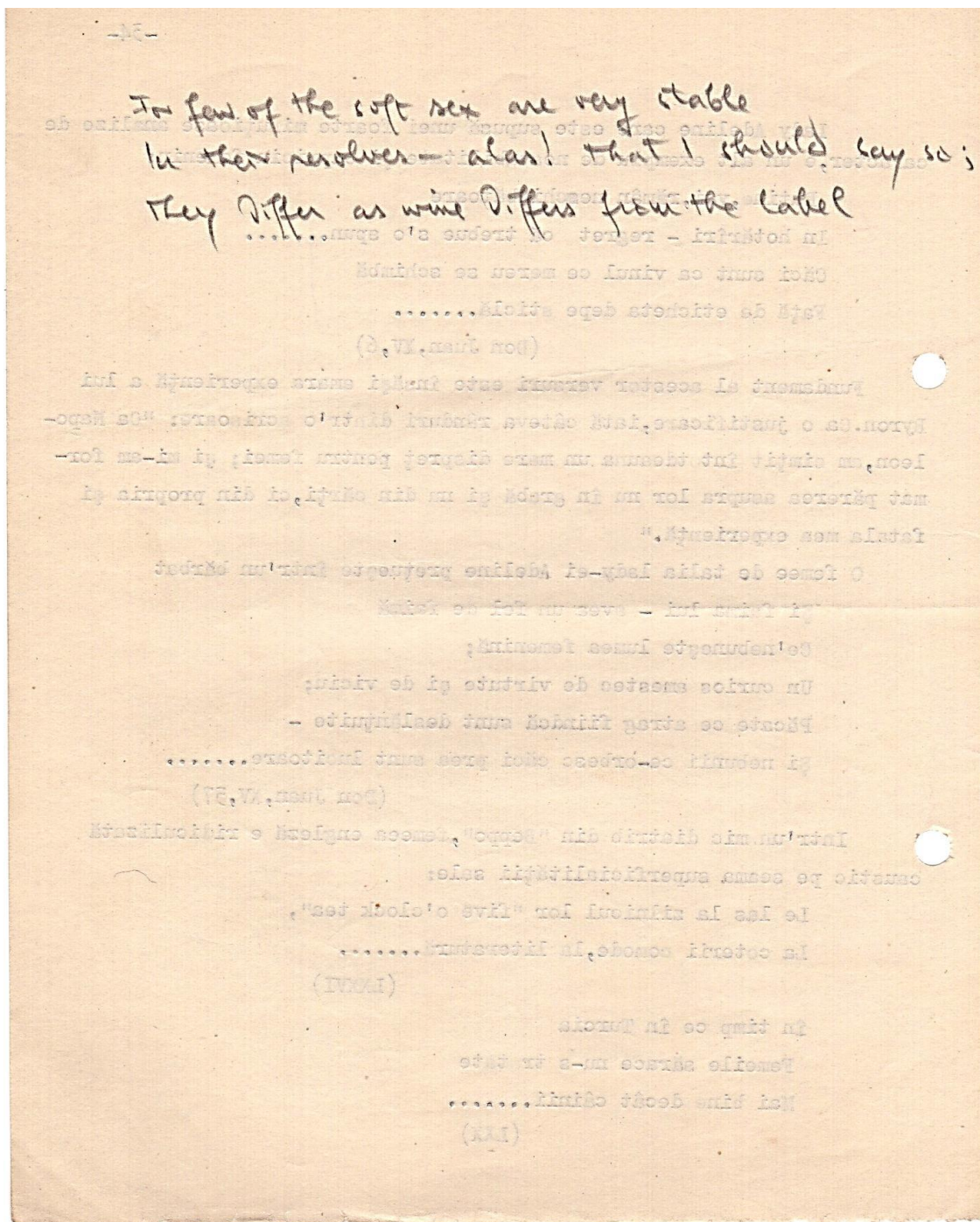
Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

19

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

Ca înfățișare, numai femeea italiană îl mulțumește pe Byron:

Cu inima pe buze, cu sufletul în ochi,

Asemeni climei moi, ca cerul însorite.....

(Beppo, XLV)

Pe alocurea, Byron o face pe moralistul ,ridicându-se împotriva
țărilor creștine unde

e o lege

Să nu li se observe păcatele mărunte.....

(Beppo, ~~XXV~~ XXIV)

~~XX~~ Clipa în care Beppo își descopere soția, pe Laura, în brațele
iubitului ei, e folosită de poet ca izbucnire satirică împotriva psiholo-
giei feminine:

Și ești acum într'adevăr un turc?

Te-ai drăgostit cu sute de femei?

I-adevărat că'n loc de furculiță

Cu degete se-ajută? Ah, vai ce șal frumos !

E pentru mine? Și carnea cea de porc nu o mănâncă?

(XIII)

O privire generală asupra nestatorniciei feminine se găsește
în Canto III, strofa 3 din Don Juan:

Un singur om la început ~~ii~~ place

Apoi, ea îl preferă la plural;

Adaosul nu pare s'o încurce.

Tipurile negative de femei de care își bate joc Byron, sunt:

Femeea ipocrită cu pretenții intelectuale: Doña Inez, Lady Adeline,
femeile engleze în general.

Femeea care-și înșală bărbatul: Doña Julia, Laura.

Femeea "literară" din The Blues.

Reginele: atât Gulbeyaz, sultana, cât și împărăteasa Ecaterina

-36-

sunt foarte sensuale. Cu cât mai înaltă e pozițiunea unor astfel de femei în societate cu atât mai accentuate sunt trăsăturile ei negative, pentru că capriciul se bucură de o libertate deplină.

Byron simte o plăcere demonică în umilirea unor astfel de femei (vezi Don Juan, 137-138).

Haidée, fiica piratului grec - o adevărată fiică a naturii - nu mai are în lumina în care am văzut femeile de până acum. Ea e o creatură inocentă pe care Juan o învață tainele iubirii. Haidée contrastează cu Aurora Raby,

Mândră, dar altfel cum era Haidée.....

(Don Juan, XV, 58)

Între Juan și Haidée e dragoste sinceră și puternică, în felul idilei dintre Ferdinand și Miranda (Furtuna, Shakespeare). Haidée fiind o creatură iubitoare și curată, satira byroniană nu o mai poate atinge:

În jurul ei creaa doar vieață pretutindeni;

Văsduhul ochii ei îl limpezeau;

Erau frumoși și blânzi, oglinda

A tot ce-i mai senin în ceruri,

Curată ca o Psyche înainte de-a fi mamă.....

(Don Juan, III, 74)

Pentru a rotunji această icoană, Byron adaugă că "era prea curată pentru cele mai curate gânduri omenești".

Vezi Don Juan, II, 129

Vezi Don Juan, I, 189

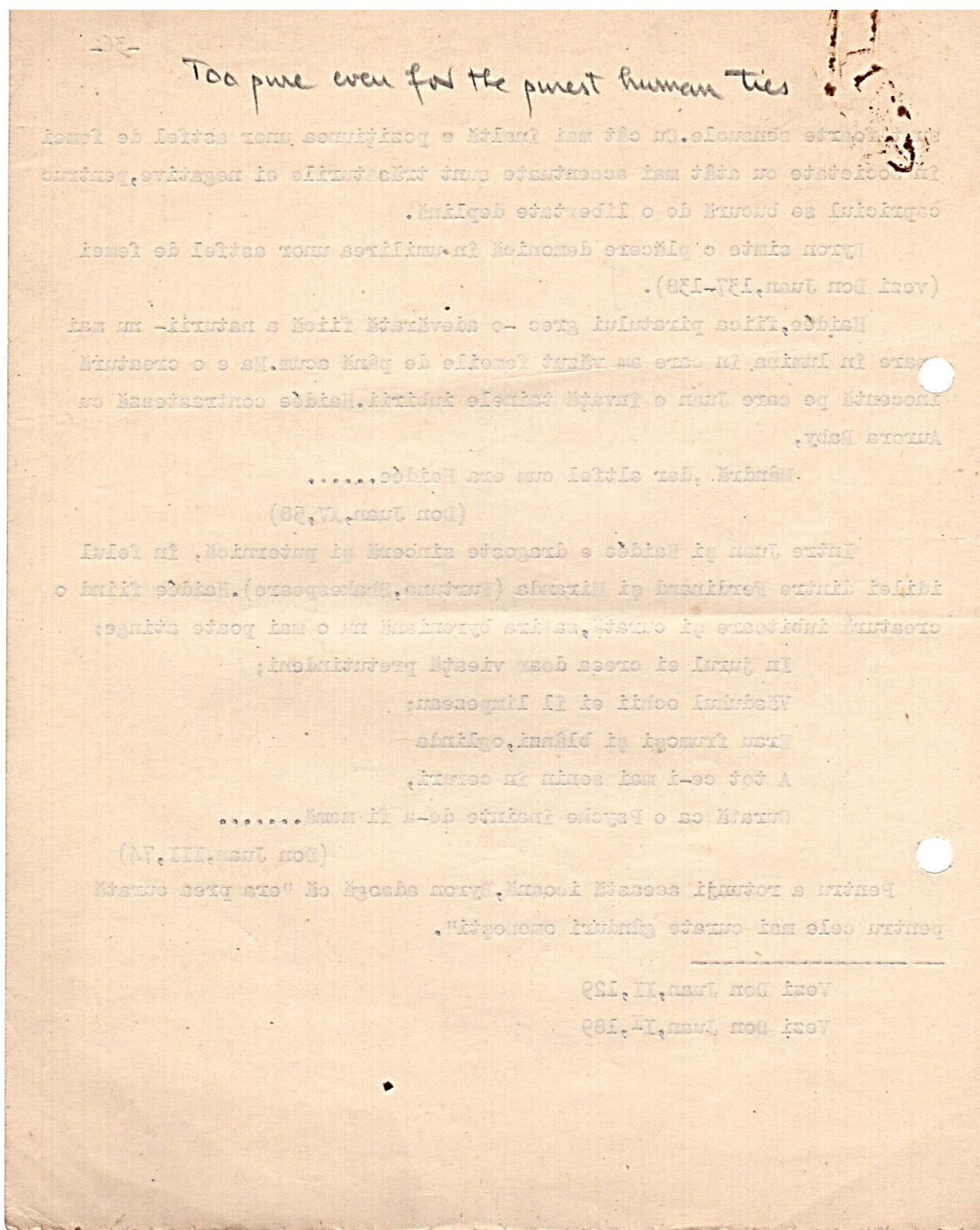
Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

22

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

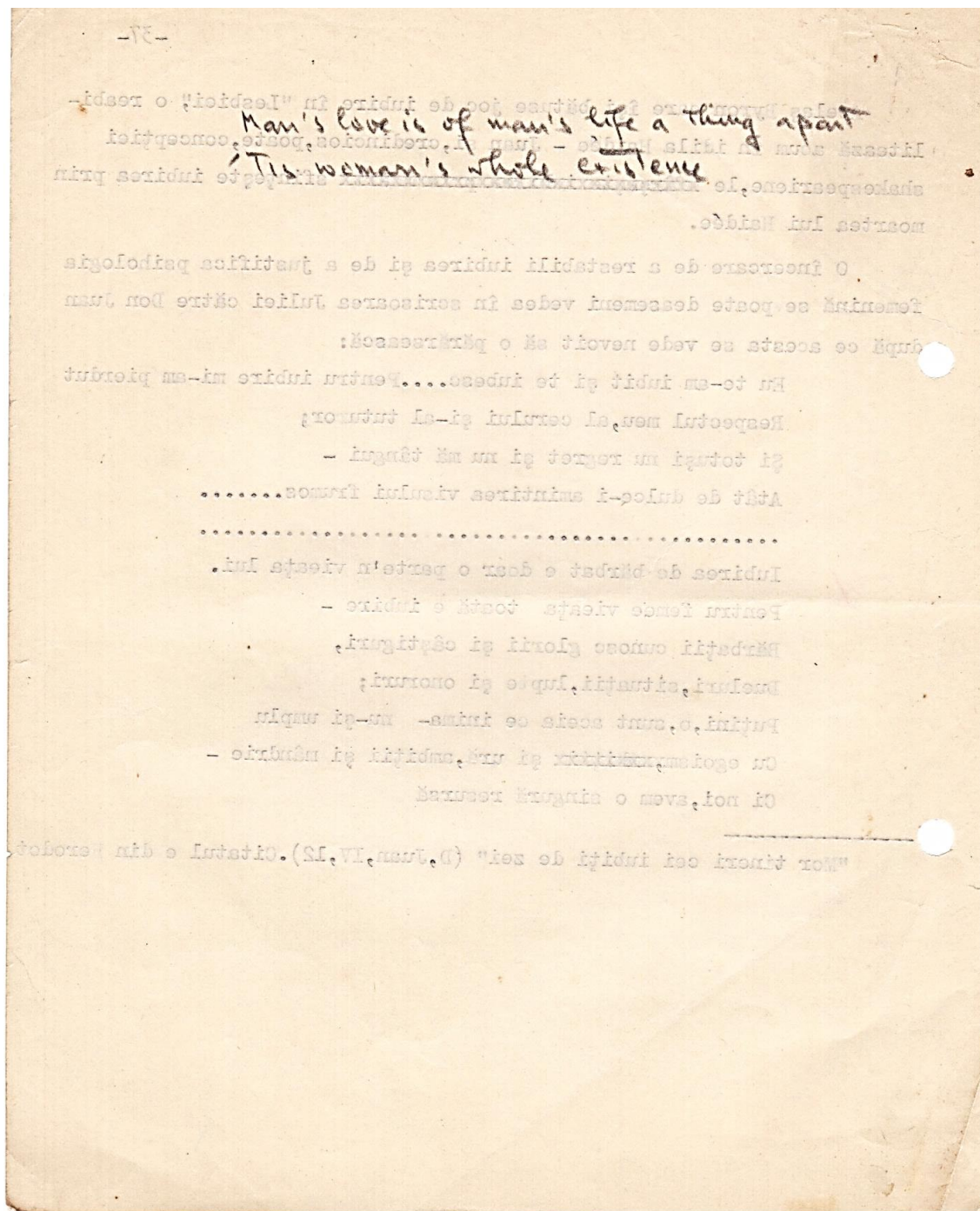
Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

24

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018

-38-

Aceea de-a iubi și-a suferi fără sfârșit.

(Don Juan, I, 193, 194)

Aurora Raby și Angiolina (Marino Faliero) sunt eroine descrise în culori atrăgătoare de către Byron. Dintre toate însă cea mai curată rămâne Haidée.

Haidée este întruchiparea literară a Augustei, sora vitregă a lui Byron. Poetul se pare că a iubit-o într'adevăr:

O, scumpă surioară! de-a fost vreodată un nume
Mai sfânt și mai curat, acela e al tău -

sau

Ades îmi pare că văd vrednic de iubire
Pe-altcineva - o, nu, nu-i nimenea ca tine.

Din corespondența lor intimă se poate deduce ușor că Augusta și-a iubit și ea fratele, ajutându-l în orele de restriște tot așa de mult ca și Dorothy pe William Wordsworth. Legătura aceasta pare stranie ("marele nostru păcat", etc.) dacă o interpretăm prin dragostea dintre Zuleika și Selim (Logodnica din Abydos), Manfred și Astarte (Manfred) și Cain și Adah (Cain).

Augusta poate fi situată pe același plan cu Mary Chaworth în sensul că în opera lui Byron nu vom găsi cuvinte biciuitoare împotriva ei. La un moment dat, totuși, se pare că Byron a fost cuprins de un sentiment în

Scrisoare către Augusta (I, VII)

Viitoarea Mrs. Leigh

"Draga mea soră....." (Tintern Abbey)

Leon Levitchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

-38-
 my notes, my sweet interval if a name
 never appears well, it should be there
 (Epistle to A.)
 in colour and texture of the Byron. Dintre toate fazele mai curate
 înseamnă Haiduc.
 Haiduc este intrinsec literar a Angustiei, care vinează a lui
 Byron. Poetul se pare că a îndrăginit
 O, cum să scrie! de-a fost vreo dată, un număr
 Mai stănt și mai curat, secolu e al lui -
 sau
 Așa în care că vrea vreo dată de îndrăginit
 Pe-ai tău - o, nu, nu-l nimeni ca tine.
 Din corespondența lor intimă se poate deduce ușor că Angustia și-a
 îndrăginit și ea fratele, ajutându-l în orice de restanță tot așa de mult
 ca și Dorothy pe William Wordsworth. Legătura aceasta pare eternă
 ("marile noastre păcate", etc.) dar o interpretăm prin dragostea dintre
 Knicker și Selim (logodnicul din Apoc), Manfred și Astarte (Manfred) și
 Cain și Adam (Cain).
 Angustia poate fi înțeles pe secolu plan cu Mary Wordsworth în general
 că în opera lui Byron nu vom găsi ovină păcătoasă împotriva ei. În
 un moment dat, totuși, se pare că Byron a fost cuprins de un sentiment în-

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>
The University of Bucharest. 2018

rudă cu remușcarea - atât de incompatibilă cu firea dâră a lui Byron
poetului; și această incompatibilitate a ~~regretului~~ căinței cu struc-
tura lui sufletească se revărsă sub forma unei mâni dureroase.

În "Manfred" găsim o aluzie edificatoare:

Era ca mine'n trăsături - și toți ziceau
Că ochii, părul, până chiar și glasul
Asemenea cu-al meu erau.....

.....

Virtuțile, doar ale ei; păcatele și ale mele -
Eu am iubit-o și-am distrus-o.

.....

Îți spun, că de atunci.....

Dar vorba e un suflu - privește-mă când dorm,
Sau veghea-mi priveghează. Te-așează lângă mine !
Singurătatea mea se mistuește;
Ea-i bântuită acum de Furii; am scrâșnit
Din dinți din faptul nopții până'n zorii zilei
Și până la amurg m'am blestemat.

În momentul în care Byron reușește să-și formeze o privire de
ansamblu asupra defectelor și calităților femeii, satira sa este inevitabil
îndreptată împotriva ei. El atacă în primul rând *ipocrizia*
femenină; apoi *nestătornicia*; și în sfârșit *artificialitatea*.
Desgustat de trădarea femeii, într'un moment de slăbiciune
atacă iubirea însăși; dar o reabilitează mai târziu deși e profund
scârbit de ușurința cu care toate îi cedează. El rămâne însă un alt
Eminescu, nemuritor și rece în sfera durerilor sale - în el și prin el.

Leon Levițchi – Archive.

2.

Ironia lui Byron.

Teza mea de licență. 1941

28

Contemporary Literature Press

Bucharest University

The Online Literature Publishing House
of the University of Bucharest

A Manual for the Advanced Study of *Finnegans Wake* in One Hundred and Thirty Volumes

Totalling 31,802 pages

by C. George Sandulescu and Lidia Vianu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

You can download our books for free,
including the full text of *Finnegans Wake*
line-numbered, at

<http://editura.mttlc.ro/>,

<http://sandulescu.perso.monaco.mc/>

Holograph list
of the
40 languages
used by James
Joyce
in writing
*Finnegans
Wake*

Director
Lidia Vianu

Executive Advisor
C. George Sandulescu

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

<http://editura.mttlc.ro>

The University of Bucharest. 2018